

**Załącznik
do Uchwały
Nr VII/54/2015
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia 28 maja 2015 r.**

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU GRYFIŃSKIEGO

Gryfino, kwiecień 2015 r.

Podstawa prawna: art. 16 a ustawy o pomocy społecznej

„Art. 16a.

1. Gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.
2. Zasoby, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.
3. Ocena, o której mowa w ust. 1, obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.
4. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.”

Wprowadzenie:

Przedstawiane zasoby pomocy społecznej obejmują zgodnie z zapisem art. 16 a ust. 2 infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe oraz nakłady finansowe na zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej realizowane i finansowane bądź dotowane przez Powiat Gryfiński. Zestawienia obejmują dane o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej wykazane w systemie CAS – (centralna aplikacja statystyczna) oraz dane pozyskane z jednostek organizacyjnych powiatu działających w obszarze pomocy społecznej. Dane zebrali i opracowali pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie.

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Powiecie

24 lipca 1998 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa na gminy, powiaty i województwa. Z kolei samorząd terytorialny początkowo (w 1990r.) ukształtowany został jako samorząd jednostopniowy, którego główny element stanowiła gmina (o charakterze miejskim, wiejskim lub miejsko-wiejskim). Od 1999 roku w następstwie reform decentralizacyjnych wprowadzono także samorząd wojewódzki i powiatowy. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym mieszkańcy powiatu tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową, a ilekroć w Ustawie jest mowa o powiecie, należy przez to rozumieć lokalną wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną. Samodzielność powiatu podlega ochronie sądowej. Powiat jako jednostka zasadniczego podziału terytorialnego obejmuje całe obszary graniczących ze sobą gmin albo cały obszar miasta na prawach powiatu. Powiat Gryfiński jest drugim pod względem wielkości obszaru spośród dwudziestu jeden powiatów województwa zachodniopomorskiego. Zajmuje 1869 km² powierzchni a zamieszkuje go ponad 83 tysiące osób, gęstość zaludnienia jest, więc tu niewielka (45 osób na 1 km²). W skład powiatu wchodzi dziewięć gmin. Sześć z nich - Gryfino, Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Moryń i Trzcianko Zdrój - posiada status miejsko-wiejski. Pozostałe trzy - Banie, Stare Czarnowo i Widuchowa - są gminami wiejskimi.

Według ratyfikowanej przez Polskę w 1993r., Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego (powstałej w 1985 r.) samorząd terytorialny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców. Powiat odgrywa bardzo ważną rolę w strukturze administracji publicznej. Zakres jego zadań i kompetencji jest znaczny i to zarówno w sferze zadań własnych (edukacja, promocja, ochrona zdrowia, ...), jaki i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w powiecie – zestawienie tabelaryczne

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny
	Rok 2012	Rok 2013	
Liczba gmin ogółem	9	9	9
Gminy wiejskie	3	3	3
Gminy wiejsko-miejskie	6	6	6
Gminy miejskie	0	0	0
Liczba mieszkańców powiatu ogółem	83 103	84 103	83 880
Bezrobotni ogółem	5502	5538	4526
Bezrobotni długotrwale ogółem	2991	3127	2700
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	784	756	628
Liczba szkół średnich	16	16	17
W tym: liczba szkół przygotowujących do zawodu	8	8	11
Liczba szpitali	1	1	1
Liczba warsztatów terapii zajęciowej	2	2	2
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	0	0	0
Liczba ośrodków pomocy społecznej	9	9	9
Liczba organizatorów pieczy zastępczej	1	1	1
Liczba całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych	1	3	3
Liczba domów pomocy społecznej	4	4	4

Kadra pomocy społecznej w Powiecie

Samorząd powiatowy jest organem prowadzącym dla trzech jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Są to: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (będące jednocześnie organizatorem pieczy zastępczej) wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Chojnie, Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie.

A Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

ZATRUDNIENIE W PCPR OGÓŁEM na dzień 31.12.2014r.

- 1 Kierownictwo – 1 etat
- 2 Administracja – 14 etatów
- 3 Pracownicy socjalni – 2 etaty
- 4 Koordynatorzy pieczy – 2 etaty

ZATRUDNIENIE W PZON na dzień 31.12.2014r.

- 1 kierownictwo – 1 etat
- 2 sekretarz – 1 etat

ZATRUDNIENIE Z PODZIAŁEM NA ZADANIA

- 1 Kadra kierownicza PCPR: Dyrektor

2010	2011	2012	2013	2014
1	1	1	1	1

- 2 Pracownicy administracji PCPR:

2010	2011	2012	2013	2014
5	5	5	5	5

- 3 Pracownicy administracji ds. PFRON

2010	2011	2012	2013	2014
2	2	2	2	3

- 4 Pracownicy socjalni PCPR

2010	2011	2012	2013	2014
2	2	2	2	2

- 5 Pracownicy socjalni zatrudnieni w ramach POKL

2010	2011	2012	2013	2014
1	1	1	1	1

- 6 Pracownicy wykonujący zadania w ramach prac interwencyjnych

2010	2011	2012	2013	2014
1	0	0	1	0

- 7 Pracownicy Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

2010	2011	2012	2013	2014
1	1	2.25	2.50	2

8 Inni pracownicy – umowy zlecenia

	2010	2011	2012	2013	2014
psycholog	1	1	2	2	2
informatyk	1	1	1	1	1
goniec	0	0	1	1	1
koordynator pieczy zastępczej	0	0	0	4	4
prawnik	1	1	1	2	2
mediator	0	0	0	1	1

**Zatrudnienie w czterech domach pomocy społecznej:
w 2014 - 269**

**Zatrudnienie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
2014 r. – 52 osoby**

Dane o korzystających z pomocy społecznej w Powiecie

Zakres i typ kompetencji przypisanych samorządowi powiatowemu ma daleko idące konsekwencje dla systemu polityki społecznej, a zwłaszcza systemu organizacyjnego szeroko rozumianej pomocy społecznej. Szczegółowe zadania, za które w tej sferze ponosi odpowiedzialność samorząd powiatowy precyzuje przede wszystkim ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz – w odniesieniu do osób niepełnosprawnych – ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Można wskazać cztery grupy zadań określające miejsce i rolę samorządu powiatowego w systemie pomocy społecznej. Tak, więc powiat, poprzez działające w jego ramach jednostki:

- odpowiada za prowadzenie szeregu specjalistycznych usług dla różnych grup osób potrzebujących; są to m.in.: interwencja kryzysowa, informacja o prawach i uprawnieniach, pomoc uchodźcom, usługi z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, wsparcie i opieka nad osobami umieszczonymi w domach pomocy społecznej;
- odpowiada za opiekę nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej: rekrutuje, prowadzi i wspiera rodziny zastępcze; organizuje i prowadzi placówki opiekuńczo-wychowawcze i wspiera w usamodzielnieniu wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczych i wychowawczych;
- wspiera kadry gminnych ośrodków pomocy społecznej poprzez szkolenie oraz doradztwo metodyczne;
- odpowiada za zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali powiatu.

Dane o korzystających z pomocy społecznej /PCPR/ w powiecie – zestawienie tabelaryczne

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Plan Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
ŚWIADCZENIOBIORCY OGÓŁEM				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją/umową/dofinansowanie świadczenie	1406	4084	6291	6291
RODZINY ZASTĘPCZE				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	178	636	143	148
Liczba rodzin ogółem	113	106	98	100
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	54	48	72	72
Liczba jednostek organizacyjnych	1	1	3	3
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	905	3064	6176	6176
Liczba świadczeń pieniężnych	905	3064	1496	1496
Liczba świadczeń niepieniężnych	189	179	4680	4680
USAMODZIELNIENIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	50	79	82	82
w tym:				
opuszczający rodziny zastępcze				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	62	53	55	55
opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki instytucjonalnej				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	30	39	27	27
WYBRANE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE WYPŁACANE PRZEZ POWIAT (decyzje administracyjne)				
RODZINY SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM – OGÓŁEM				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	104	81	89	89
Liczba rodzin ogółem	77	75	68	68
W tym:				
Pomoc pieniężna dla dziecka				

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Plan Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	129	128	89	89
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	116	117	89	89
RODZINY NIEZAWODOWE – OGÓŁEM				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	20	251	37	37
Liczba rodzin ogółem	16	25	25	25
W tym:				
Pomoc pieniężna dla dziecka				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	20	36	37	37
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	18	36	37	37
RODZINY ZAWODOWE NIESPOKREWNIONE Z DZIECKIEM				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	38	37	17	6
Liczba rodzin ogółem	4	6	2	2
W tym:				
Pomoc pieniężna dla dziecka				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	38	37	17	6
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji wielodzietnej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	4	4	5
Liczba osób w rodzinie świadczeniobiorcy	34	39	40	42
Rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	16	9	6	6
Liczba rodzin ogółem	2	2	2	2
W tym:				
Pomoc pieniężna dla dziecka				

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Plan Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	38	37	48	100
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego				
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	2	2	2	2

Podane dane w pozycji NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ dotyczą liczby przyznanej pomocy finansowej dla osób niepełnosprawnych w formie:

- informacji o przyznanych dofinansowaniach oraz,
- umowie cywilno-prawnej.

Zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na rzecz osób niepełnosprawnych przyznawane są w oparciu o akty wykonawcze w postaci Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.

Z w/w przepisów wynika, iż podstawę przyznania pomocy pieniężnej na zadania związane z:

- likwidacją barier funkcjonalnych,
  - sprzętem rehabilitacyjnym oraz,
  - organizacją imprez w ramach sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych
- stanowi umowa zawarta z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym, osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

Natomiast przyznanie osobie niepełnosprawnej pomocy na dofinansowanie pobytu na:

- turnusie rehabilitacyjnym jest rozpatrzone w formie pisemnej zawierającej informacje o sposobie rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie.

Również przyznanie osobie niepełnosprawnej dofinansowania ze środków PFRON na:

- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i pomocnicze nie wymaga formy umowy i jest również rozpatrywane w postaci informacji o sposobie rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej

Na terenie Powiatu Gryfińskiego znajduje się wiele instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej. Zakres współpracy określony jest ustawowymi zadaniami, jakie ma wykonywać dana jednostka. Dotyczy również innych działań, które podejmowane są w związku z wynikającymi potrzebami społeczności lokalnej. Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Gryfińskiego w obszarze pomocy społecznej, którym Powiat zlecił zadania:

Stowarzyszenie „Dom z Sercem” prowadzące DPS w Trzcińsku-Zdroju;

Stowarzyszenie „Pod Dębami” prowadzące DPS w Dębach;

Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego prowadzące Dom Pomocy Społecznej w Moryniu;

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” w Mieszkowicach, prowadzące WTZ w Goszkowie, PSOUU Koło w Gryfinie, które prowadzi WTZ w Gryfinie. Wszystkie te instytucje wzajemnie ze sobą współpracują działając na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie często pełni rolę

koordynatora realizacji podejmowanych działań.

Ponadto samorząd powiatowy corocznie wspiera organizacje pozarządowe ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania związane z rehabilitacją społeczną (sport, kultura, rehabilitacja, turystyka, rekreacja).

W roku 2014 Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” w Mieszkowicach oraz Powiat Gryfiński założyli Spółdzielnię Socjalną Osób Prawnych w Goszkowie, której głównym profilem działalności jest świadczenie usług cateringowych. Obecnie Spółdzielnia zatrudnia pięć osób.

Zadania zlecone zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy	3	3	3	3
Wartość zleconych zadań publicznych organizacjom pozarządowym	3 216 047	3 092 835	2 851 656	2 800 000

Zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej – Art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego - zestawienie tabelaryczne

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy	2	2	1	0
Wartość zleconych zadań publicznych organizacjom pozarządowym	63.100	56 225	38 920	0

Wybrane usługi pomocy społecznej prowadzone przez Powiat

Państwo nie jest w stanie w sposób scentralizowany zadowalająco zaspokajać potrzeby socjalne. W związku z tym następuje decentralizacja władzy, co oznacza przekazanie jej uprawnień na szczebel organizacji terenowej – samorząd terytorialny, jako podmiot najbliższy socjalnej sytuacji swoich członków, ma najlepsze możliwości szerokiego rozwiązywania ich potrzeb. Reforma samorządowa, która weszła w życie z dniem

1 stycznia 1999 r., przyczyniła się do utworzenia samorządów powiatowych. Obowiązującym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o samorządzie terytorialnym. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina tworzona przez wszystkich obywateli danego terytorium.

Zarówno gmina, powiat, jak i województwo wykonują określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność oraz posiadają osobowość prawną. Zadania powiatu nie mogą naruszać zakresu działania gmin – samodzielność gminy i powiatu podlega ochronie prawnej.

Do zadań samorządu terytorialnego należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, a w szczególności zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, m.in.: z zakresu zdrowia, oświaty, kultury, pomocy społecznej, utrzymania dróg publicznych, ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Pojawienie się powiatu w systemie pomocy społecznej nie zmieniło jego istoty: podstawowa odpowiedzialność za realizowanie zadań z tego zakresu spoczywa na gminie. Natomiast rolą administracji powiatowej jest poprawa efektywności tego systemu poprzez zapewnienie mieszkańcom gmin działających na obszarze powiatu dostępu do szeregu specjalistycznych usług, które z najróżniejszych powodów mają charakter ponadlokalny.

Wybrane usługi pomocy społecznej prowadzone przez powiat - zestawienie tabelaryczne

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Plan Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE PROWADZONE PRZEZ PCPR				
Liczba PORAD	460	689	666	666
W tym:				
- porady prawne,	433	561	440	440
- porady rodzinne,	170	49	77	77
- porady psychologiczne	105	79	149	149
Liczba osób w rodzinach	1254	2067	3200	3200
INTERWENCJA KRYZYSOWA PROWADZONA PRZEZ PCPR				
Liczba rodzin	562	3670	2152	2152
Liczba osób w rodzinach	1430	4200	3200	3200
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA PROWADZONY PRZEZ PCPR				
Liczba osób z zawartym z PCPR indywidualnym programem usamodzielnienia	99	105	64	64
PROGRAMY ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług – programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	17	14	27	27

Instytucje pomocy społecznej w powiecie

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Nowy podział administracyjny nie zmienił zadań i zasad funkcjonowania gmin, natomiast wiele spraw istotnych dla każdego mieszkańca, które nie mogą zostać rozwiązane na poziomie gminy zostało przypisane powiatom. To powiat tworzy strategię rozwiązywania problemów społecznych na swoim terenie i ma również ustalone możliwości zorganizowania sprawnej struktury, która winna kompleksowo rozwiązywać problemy społeczne. Starościę zostało przypisanych szereg zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji, w tym polityki prorodzinnej i profilaktyki, które realizuje poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu, realizującą zadania dotyczące: pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, przeciwdziałania przemocy, opieki nad dzieckiem i rodziną, a także wspierania osób niepełnosprawnych i współpracy z organizacjami pozarządowymi. Od stycznia 2012 roku, a więc od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje również zadania organizatora pieczy zastępczej na terenie powiatu gryfińskiego.

Zespół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie to wykwalifikowana kadra zajmująca się statutową działalnością jednostki, Ponadto w PCPR na podstawie umów cywilnoprawnych usługi świadczą: psychologowie, prawnik, informatyk i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby te charakteryzują się wyższym wykształceniem magisterskim popartym dodatkowo studiami podyplomowymi na kierunkach ściśle związanych z zajmowanymi stanowiskami pracy i ich problematyką. Baza lokalowa, w której znajduje się jednostka jest całkowicie pozbawiona barier architektonicznych, a tym samym jest przystosowana do kompleksowej obsługi osób niepełnosprawnych.

W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, w którym zatrudnieni są specjaliści: prawnik, psycholog a także socjolog. Głównym zadaniem osób świadczących usługi na rzecz społeczności powiatu gryfińskiego jest pomoc rodzinom i osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej (rodzinnej, prawnej i socjalno-bytowej) i potrzebują pomocy oraz specjalistycznego wsparcia w przezwyciężeniu tych trudności życiowych, które niejednokrotnie mogą doprowadzić do wykluczenia społecznego .

3 Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Samorząd powiatowy realizuje zadania dotyczące orzecznictwa o niepełnosprawności. Zespół zajmuje się orzecznictwem pozarentowym oraz określa wskazania do ulg i uprawnień.

W skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności na dzień dzisiejszy Starosta Gryfiński powołał:

- Przewodniczącego
- Sekretarza
- Lekarzy – 12 osób
- Psychologów – 2 osoby
- Pedagogów – 2 osoby
- Doradcę zawodowego – 1 osoba
- Pracowników socjalnych – 4 osoby

4 Centrum Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Chojnie

Organizacja pracy w CPOW w Chojnie ukierunkowana jest na zaspokajanie potrzeb życiowych dzieci, zgodnie z ustalonymi standardami opieki i wychowania oraz standardami usług opiekuńczo - wychowawczych.

Wychowawcy organizują pracę w grupach rodzinkowych oraz realizują z dziećmi indywidualne plany pracy, które modyfikowane są w zależności od zmieniającej się sytuacji dzieci, nie rzadziej niż co pół roku.

W placówce działa stały zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w skład którego wchodzi: dyrektor, pedagog, psycholog, pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz przedstawiciele ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, ośrodków pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie i kuratorzy sądowi. Praca w placówce opiekuńczo-wychowawczej ukierunkowana jest na funkcjonowanie zbliżone do modelu przeciętnej wielodzietnej rodziny. Utworzone grupy rodzinkowe starają się funkcjonować w formie zbliżonej do naturalnej rodziny, w których wszystkie dzieci na równych prawach współuczestniczą w życiu grupy. Podopieczni wspólnie z wychowawcami przygotowują śniadania i kolacje, uczą się codziennych, życiowych czynności.\

W strukturach Centrum Placówek w roku 2014 funkcjonowały trzy całodobowe placówki socjalizacyjne w:

- Chojnie, ul. Podmurze 4a,
  - Trzciesku-Zdroju, ul. Dworcowa 3,
- oraz
- w Chojnie, ul. Żółkiewskiego 5.

4. Domy Pomocy Społecznej w Powiecie Gryfińskim:

Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie .

Adres: Nowe Czarnowo 66, 74-105 Nowe Czarnowo
Organ prowadzący: Powiat Gryfiński

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Trzciesku-Zdroju,

Adres: ul. Aleja Róż 1, 74-510 Trzciesko Zdrój,
Organ Prowadzący: Stowarzyszenie Dom z Sercem

Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu.

Adres: ul. Rynkowa 27; 74-503 Moryń
Organ prowadzący: Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą w Niegowie ul. Klonowa 1; 72-230 Zabrodzie

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dębcach,

Adres: Dębce 11, 74-100 Gryfino.
Organ prowadzący: Stowarzyszenie „Pod Dębami” w Dębcach.

Instytucje pomocy społecznej w powiecie – zestawienie tabelaryczne

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Plan Rok 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE				
Liczba placówek ogółem	1	1	1	1
Liczba osób korzystających	4023	4089	6291	6291
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba placówek ogółem	4	4	4	4
Liczba miejsc ogółem	406	406	406	406
Liczba osób korzystających ogółem	453	455	438	438
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba placówek ogółem	0	0	0	0
Liczba miejsc ogółem	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	0	0	0	0
RODZINNE DOMY DZIECKA				
Liczba placówek ogółem	0	0	0	2
Liczba miejsc ogółem	0	0	0	16
Liczba osób korzystających	0	0	0	20
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba placówek ogółem	1	1	1	1
Liczba miejsc ogółem	3	3	3	3
Liczba osób korzystających	2	3	3	3
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE				
Liczba placówek ogółem	1	3	3	3
Liczba osób korzystających	69	74	72	72
WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba placówek ogółem	2	2	2	2
Liczba uczestników zajęć	53	53	53	60

W celu osiągnięcia maksymalnego poziomu usług świadczonego dla mieszkańców powiatu, powiatowe jednostki pomocy społecznej ściśle współpracują z organizacjami pozarządowymi

oraz jednostkami pomocy społecznej w gminach. I tak głównymi partnerami są ośrodki pomocy społecznej we wszystkich dziewięciu gminach Powiatu.

Zwiększenie zasobu pomocy społecznej w powiecie

Zwiększenie zasobu pomocy społecznej w powiecie – zestawienie tabelaryczne (w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata następne		
	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Wartość ogółem nakładów w tys. zł	12 573 636	12 799 520	12 799 520
W tym:			
Dotacje z budżetu państwa	5 201 000	4 875 571	4 875 571
Środki EFS	0	0	0
Pozostałe środki	0	0	0
Środki Powiatu	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ			
Wartość ogółem nakładów w tys. zł	65 446	73 557	73 557
W tym:			
Środki Powiatu	65 446	73 557	73 557
Dotacje z budżetu państwa	0	0	0
Środki EFS	0	0	0
Pozostałe środki	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE			
Wartość ogółem nakładów w tys. zł	2 221 116	2 173 303	2 173 303
W tym:			
Środki Powiatu	2 221 116	2 173 303	2 173 303
Dotacje z budżetu państwa	0	0	0
Środki EFS	0	0	0
Pozostałe środki	0	0	0
WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ			
Wartość ogółem nakładów w tys. zł	871 000	871 000	871 000
W tym:			
Środki PFRON	784 000	784 000	784 000
Środki Powiatu	87 000	87 000	87 000
Środki EFS	0	0	0
Pozostałe środki	0	0	0

Środki finansowe powiatu na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej – zestawienie tabelaryczne (w zaokrągleniu do tysięcy złotych) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Plan 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
ZADANIA WŁASNE				
Środki finansowe ogółem	2 982 000	2 978 282	2 702 157	2 800 000
W tym:				
Utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie	578 000	700 210	747 308	747 308
Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych i w rodzinach zastępczych, na terenie innego powiatu	452 000	323 683	311 355	x
Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej i rodziny zastępcze	193 000	231 389	165 809	150 000
Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci	1759 000	1723 000	1 477 685	1 300 000
ZADANIA FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON				
Środki finansowe ogółem	1.343 488	1 397 516	1 638 009	1 800 000
W tym:				
Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjny	100.000,00	106.879,00	62 808	78 000
Dofinansowanie sportu,	58.169,00	49.821,00	48 877	48 877

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok 2014	Plan 2015
	Rok 2012	Rok 2013		
kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych				
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	220.168,00	212 859	321 602	321 602
Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i technicznych	77.064,00	118 959	102 193	102 193
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy oraz wynagrodzenia	0	0	0	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	784.188,00	784.188,00	784.188,00	784.188,00
Rehabilitacja zawodowa realizowana przez PUP	13.026,00	25.247,00	45 245	60 000
Pożyczki/dotacje na działalności gosp.	65 000,00	32.000,00	0	0
Zadania zlecane org. Pozarządowym	22 000,00	62 600	38 920	38 920
ŚRODKI NA PROJEKTY UNIJNE				
Liczba projektów EFS ogółem	1	1	1	1
Środki EFS i przekazane z Banku Gospodarstwa Krajowego na projekty ogółem (tys. złotych)	1 534 000	1 685 714	1 585 325	1 600 000
DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA				
Koszty działalności Zespołu Orzekającego	146 000	151 000	131 800	131 800
Pomoc repatriantom	13 000	0	0	0
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	24 000	21 000	49 452	49 452

ANALIZA I OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU

1 Infrastruktura i kadra pomocy społecznej

Powiat Gryfiński jest organem prowadzącym dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Domu Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie i Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie. Działalność wszystkich ww. prowadzona jest w budynkach stanowiących własność Powiatu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ma swoją siedzibę na parterze budynku Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Gryfinie przy ul. Łużyckiej 91. Pomieszczenia są całkowicie dostosowane do obsługi klientów niepełnosprawnych. W tym samym budynku znajduje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast na pierwszym piętrze mieści Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Domy Pomocy Społecznej i Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych posiadają odpowiednie standardy określone przepisami prawa, dzięki czemu uzyskały pozwolenia stałe na prowadzenie działalności. Co roku Powiat przeznaczają środki finansowe na remonty i modernizację tych obiektów. We wszystkich jednostkach organizacyjnych Powiatu oraz placówkach niepublicznych pracuje wykwalifikowana kadra, która systematycznie podnosi swoje kwalifikacje. Stan kadry we wszystkich powiatowych placówkach jest wystarczający, zgodny z obowiązującymi standardami i umożliwiający realizację powierzonych zadań.

2 Realizacja zadań własnych i zleconych

Powiat realizuje większość zadań własnych przypisanych mu stosownymi ustawami z zakresu pomocy społecznej oraz przeznaczają na to stosowne środki finansowe. W zakresie pieczy zastępczej powiat organizuje i finansuje odpowiednią liczbę miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych różnego typu. Zarząd Powiatu w zależności od możliwości budżetowych realizuje wszystkie zadania zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne, na podstawie opracowanych i przyjętych zasad. W trzech placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywa 74 wychowanków z czego z innych powiatów 42 dzieci, co pozwoliło w 2014 r. uzyskać roczny dochód w wysokości **1 112 390,00 zł**. Potrzeby powiatu w zakresie umieszczenia dzieci w pieczy instytucjonalnej są w pełni zaspokojone. W 2014r nie było postanowień o umieszczeniu w placówce, które nie zostałyby zrealizowane. Na terenie powiatu funkcjonują cztery domy pomocy społecznej oraz mieszkania chronione. Ponadto w powiecie ustanowionych jest 103 rodziny zastępcze, z czego 6 stanowią rodziny zastępcze zawodowe. W każdym roku promowana jest idea rodzicielstwa zastępczego i powoływane nowe rodziny zastępcze. Ze względu na brak większej liczby kandydatów na rodziny zastępcze i dość rygorystyczną ich weryfikację nie w pełni pokrywane jest zapotrzebowanie na rodzinną pieczę zastępczą. Skutkuje to większą ilością dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Domy pomocy funkcjonujące w powiecie zabezpieczają potrzeby powiatu gryfińskiego, a także przyjmują mieszkańców z sąsiednich powiatów, głównie Szczecina. Czas oczekiwania na miejsce w dps to okres od 3 miesięcy do 2 lat. Przedłużający się okres oczekiwania na miejsce w dps jest spowodowane brakiem środków w budżetach gmin i często przekładaniem terminu umieszczenia mieszkańca z tego powodu (dotyczy to przede wszystkim Szczecina).

Funkcjonujące w Powiecie Gryfińskim dwa warsztaty terapii zajęciowej posiadają odpowiednią doświadczoną kadrę do prowadzenia specjalistycznych zajęć. WTZ w Goszkowie przeznaczony jest dla 30 uczestników posiada warunki lokalowe i kadrowe do zwiększenia liczby uczestników o 5-7 osób. WTZ w Gryfinie posiada złe warunki lokalowe

i w chwili obecnej, mimo dużego zainteresowania przyjęciem do WTZ, nie może zwiększyć liczby uczestników. Będzie to możliwe jeszcze w roku 2015 po przeprowadzeniu się do nowej siedziby w Gryfinie przy ulicy Szczecińskiej 66.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest kolejnym zadaniem własnym, które Powiat realizuje poprzez:

- uchwalanie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na dany rok kalendarzowy,
- dotowanie ich działalności w ramach otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie podejmowanych programów i uchwał zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Większość organizacji pozarządowych systematycznie współpracuje z samorządem powiatowym w celu podniesienia jakości życia społeczności powiatowej.

Oprócz zadań własnych samorząd powiatowy realizuje również wiele zadań zleconych, finansowanych z budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Szeroki zakres działań prowadzony jest także ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej są w znacznej mierze niedofinansowane. Szczególnie jest to widoczne w funkcjonowaniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, którego budżet tylko w połowie zabezpiecza jego bieżącą działalność. Stąd aby zapewnić płynność orzekania znaczna część wydatków pokrywana jest z budżetu PCPR. Równie trudne jest udzielanie dofinansowań ze środków PFRON, których jest każdego roku mniej, a złożonych wniosków przybywa. Nie są więc w pełnym zakresie realizowane wnioski na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego czy likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. W przyznawaniu dofinansowań kierujemy się określonymi zasadami ustalonymi na dany rok przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Przyjmuje się zasadę kolejności dofinansowań: tj. w pierwszej kolejności dzieci i młodzież, następnie osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, i dalszej kolejności osoby o umiarkowanym i lekkim stopniu niepełnosprawności.

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej na lata następne

W aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych. To także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Dokonana analiza niniejszego dokumentu wskazuje na dobrze rozwiniętą infrastrukturę socjalną. Pojawiają się niemniej jednak potrzeby dalszego rozwijania placówek wspierających osoby niepełnosprawne oraz rodzinnej opieki zastępczej.

Wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz mały stopień przygotowania do samodzielnej egzystencji wskazują na potrzebę rozwijania środowiskowych form opieki i wsparcia poprzez tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Istotne jest rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa niezbędnego do przewycięzania trudności i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, co niejednokrotnie pozwoli na ochronę dzieci przed rozdzieleniem ich z rodzicami naturalnymi. W trosce o dobro niepełnosprawnej, usamodzielnianej młodzieży, opuszczającej rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze zasadne byłoby utworzenie mieszkań chronionych, w których młodzi ludzie mogli by zamieszkać i uczyć się samodzielnego życia pod nadzorem koordynatora. Szczególną grupą społeczną, która znajduje się w kwestii zainteresowania samorządu powiatowego są osoby niepełnosprawne. Z przeprowadzonej analizy wynika, że szczególnego wsparcia wymagają osoby z zaburzeniami psychicznymi, które w wielu przypadkach nie są w stanie funkcjonować samodzielnie w środowisku. Część tych osób wymaga opieki całodobowej poprzez skierowanie do domu pomocy społecznej. Okres oczekiwania na miejsce w domach pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych jest odległy, a potrzeby w tym kierunku wzrastają. Dlatego zasadnym byłoby przeanalizowanie możliwości utworzenia domu pomocy społecznej o tym profilu, który swoją opieką otoczyłby osoby wymagające całodobowego wsparcia.

Bardzo ważnym ogniwem wsparcia osób niepełnosprawnych, którego niewątpliwie brakuje w naszym powiecie jest zakład aktywności zawodowej. Placówka ta wypełniłaby lukę, która jest pomiędzy warsztatem terapii zawodowej a zakładem pracy chronionej w ciągu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Posiadając na terenie powiatu Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie, które corocznie opuszczają szeregi absolwentów, koniecznym byłoby przekierowanie tych osób do warsztatów terapii zajęciowej. Natomiast uczestnicy warsztatów powinni kontynuować terapię i podejmować zatrudnienie w zakładach aktywności zawodowej. Z raportu PFRON wynika, że w warsztatach przebywają osoby, które mogłyby przejść do innej formy aktywności – szczególnie do zakładów aktywności zawodowej. Brak systemu płynnego przechodzenia uczestników do zatrudnienia oraz szans na społeczny awans jest przyczyną słabych wyników zatrudnienia uczestników WTZ. Jeśli przy warsztacie nie ma zakładu pracy, który jest zainteresowany ich zatrudnieniem, to efekty pracy z uczestnikami warsztatu mogą być niewielkie. Uczestnicy widzą sens swojej terapii, kiedy wiedzą, że obok istnieje zakład, który ich zatrudni, gdy nabędą określoną sprawność i umiejętności. Wizja realnej szansy na zatrudnienie wzmacnia bowiem motywację i efektywność każdego człowieka, nie tylko tego, który jest dotknięty niepełnosprawnością.